

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DERE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

DAVACI : Zemin Mekani i ve Geoteknik Mühendisli i Derne i

VEK L : Av. Hayri Tatlı

Barı Mah Ada Çiftli i Cad No:1 Ada 90 Sitesi D:20
Beylikdüzü / STANBUL

DAVALI : Çevre ve ehircilik Bakanlığı /ANKARA

VEK L : Hukuk Mü aviri Adem Önder (Aynı adreste)

DAVALI YANINDA KATILANLAR : 1- TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası

VEK L : Av. Berna Özpınar Gümrükçüo lu

2-TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

VEK L : Av. Mehmet Horu

DAVANIN KONUSU : 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inin 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle de i en 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1, 2 ve 3.alt bentlerinin iptali istenilmektedir.

DAVACININ DD ALARI : Dava konusu Yönetmelikte mesleki belirtmeler ve tanımlamalar yapılarak belirli meslek mensuplarının yetkilendirildi i, yapının planlanması ve yapımı a amasında gerekli bilgi ve e itime sahip insanların görevlendirilmesi gerekti i, zeminin yapıya uygun planlanması (etüdü) ve in ası hakkında (hafriyat, güçlendirme, vd) bilgi sahibi olunması gerekti i, dava konusu hükümlerde yapı in asıyla ilgili bilgi ve e itime sahip olmayan meslek gruplarının sayıldı ı, yapının zemini konusunda lisans ve lisansüstü düzeyinde e itim ve bilgi sahibi geoteknik mühendisili inin dava konusu hükümlerde yetkili meslek mensubu olarak belirtilmemesinin ciddi bir eksiklik oldu u ileri sürülmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI : Davacının, dava konusu i lemle me ru, ki isel ve güncel bir menfaati bulunmadı ından subjektif dava açma ehliyeti bulunmadı ı; Yönetmeli in dava konusu edilen 57. maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1, 2 ve 3.alt bentlerinin mülga Planlı Alanlar Tip mar Yönetmeli inin 57. maddesi ile aynı oldu u, gerek mülga Planlı Alanlar Tip mar Yönetmeli i gerekse de Planlı Alanlar mar Yönetmeli indeki düzenlemelerin Danı tay Altıncı Dairesinin 29/01/2002 tarih ve E: 2000/5118, K:2002/669 sayılı ve 25/12/2001 tarih ve ve E.2000/4743, K.2001/6466 sayılı, ola an kanun yollarından geçerek kesinle mi kararlarının gerekçeleri ile birlikte herhangi bir de i iklik yapılmaksızın Anayasanın 138. maddesi uyarınca Yönetmeli e aynen yansıtılmasından ibaret oldu u, hukuka aykırılık bulunmadı ından davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

DANI TAY TETK K HAK M KAZIM BAL'IN DÜ ÜNCES :

TMMOB'ye Yüksek Ö retim Kurulu Ba kanlı ı'nca 20.04.2006 tarihinde mühendislik unvanları ile ilgili gönderilen yazıda, Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı ı'nın

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

diplomalara unvan yazılmaması konusundaki kararını bildiren görüş yazısı ((https://www.hkmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=1436) 03.06.2006 tarihli Yüksekö retim Genel Kurul Toplantısında incelenmiş ve 2547 sayılı Kanun'un 2880 sayılı Kanun'la değişik 43/b maddesi uyarınca 2005-2006 eğitim-ö retim yılından itibaren uygulanmak üzere diplomalara unvan yazılmaması, öğrenim görülen program adının ve derecesinin belirtilmesinin uygun görüldüğü, yüksekö retim kurumları bünyesinde yer alan mühendislik programlarından mezun olanlara ilgili dalın mühendisi unvanı verilmekte olduğu, 1990 yılından itibaren üniversitelerin mühendislik programlarından mezun olanların alacağı unvanlara ekli listede yer verilmidir. Bu listede Jeoloji, Jeofizik, İnşaat Mühendisi unvanlarına yer verilmemiş ancak Geoteknik mühendisi unvanına yer verilmemiştir.

Duruşma sırasında davalı idare yanında katılan Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanlığı vekilince sunulan Yüksekö retim Kurulu Başkanlığının 16.07.2020 tarih ve E.43664 sayılı yazısından da, yüksekö retim kurumlarında Geoteknik Mühendisliği adıyla öğrenimi alan program bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Geoteknik Mühendisliğinin İnşaat Mühendisliğinin Anabilim dalı olduğu, İnşaat Mühendisliği bölümünde yüksek lisans yapılması ile Geoteknik Mühendisi olduğu, dava konusu düzenlemede ilgili mühendislik unvanlarına (Jeoloji, Jeofizik, İnşaat Mühendisi) yer verildiği, İnşaat Mühendisince hazırlanması gereken zemin ve temel etüt raporlarının İnşaat Mühendisi unvanına sahip Geoteknik Mühendisince de yapılabileceği dikkate alındığında dava konusu düzenlemede hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığından Planlı Alanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle değişik 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3. alt bentlerini yönünden davanın esasından reddi, 2. alt bendi yönünden ise davanın süresizliği nedeniyle reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANI TAY SAVCISI ULE TATARO LU'NUN DÜ ÜNCES :

Dava, 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Planlı Alanlar Yönetmeliğinin 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Yönetmeliğindeki Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle değişik 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1, 2 ve 3. alt bentlerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin ehliyeteye yönelik iddiasına itibar edilmemiştir.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Yönetmeliğinin 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendinin incelenmesinden;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasında, dava açma süresinin, özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda altmış gün olduğu; aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise, ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresinin ilan tarihini izleyen günden itibaren başlayacağı, ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililerin, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine dava açabilecekleri kurala bağlanmıştır.

Anılan madde uyarınca; ilan tarihinden itibaren dava açma süresi içerisinde iptali istemiyle dava açılmamış olan ilan edilmiş bir düzenleyici işlemin dava konusu edilebilmesi

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

ancak söz konusu düzenlemeye dayanılarak tesis edilen uygulama i leminin varlığına ve bu i lemin tebliğinden itibaren süresi içinde dava açılmasına bağlı bulunmaktadır.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Planlı Alanlar mar Yönetmeliğinin 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan davaya konu Yönetmelikle 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3. alt bentleri de i mi , 2. alt bendinde ise herhangi bir de i iklik yapılmamıştır. İlan edilmiş düzenleyici i lemler hakkında uygulama i leminin tesisi halinde de dava açılması mümkün ise de; anılan kurala yönelik herhangi bir uygulama i leminin tesis edilmemesi olması nedeniyle Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği tarih olan 03.07.2017 tarihinden itibaren 60 günlük yasal dava açma süresi içinde dava açılması gerekirken bu süre geçtikten sonra **28.11.2017** tarihinde açılan davanın 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 2. alt bendine yönelik kısmının süresizliği nedeniyle esasının incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan davaya konu Yönetmeliğinin 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3. alt bentleri yönünden i n esasına gelince;

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeliğinin 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeliğinin De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle de i en **57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1.alt bendinde**, statik projeye esas teşkil edecek zemin ve temel etüdü raporunun, "Yer altının dinamik esneklik dirençleri ve yerin dayanımı, taşıma gücü, yer altı suyu varlığı, yer altı yapısı, deprem bölgelenmesi, yer kırıklıklarının hareketleri, oturma, sıvılaşma ve yer kaymalarının boyutları gibi zeminin fizikî özelliklerini belirleyen çalılar yönünden **jeofizik mühendislerince**," **3.alt bendinde** "Zemin mekaniği, zemin dinamiği ve zemin emniyet gerilmesi hesaplaması gibi çalılar yönünden **in jeoloji mühendislerince**," Bakanlıkça belirlenen formata göre hazırlanan ve imzalanan belge olduğu düzenlemelerine yer verilmiştir.

Davacı tarafından statik projeye esas teşkil edecek zemin ve temel etüdü raporunun hazırlanmasında görev yapacak mühendislik disiplinlerinin belirlenmesine dair dava konusu hükümlerin eksik düzenleme nedeniyle iptalinin istendiği, esasen uyuşmazlığın yapının yer alacağı saha ile ilgili zemin araştırmaları ve geoteknik çalılarda elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde bir geoteknik mühendisi veya geoteknik mühendisliği alanında tecrübe bir in jeoloji mühendisine ihtiyaç olup olmadığı noktasından kaynaklandırılmaktadır.

Danıştay 6. Dairesinin ara kararına verilen cevaplar ve dosyadaki diğer bilgi ve belgeler ve Üniversitelerarası Kurul Yönetim Kurulu kararının incelenmesinden; jeoloji mühendislerinin yetki ve görev alanı sondaj, arazi ve bir kısım laboratuvar çalılarını içeren veri raporu ile sınırlı olduğundan temel taşıma gücü, oturma ve sıvılaşma analizlerine yönelik uzmanlığın geoteknik mühendisliğine ait olduğu, geoteknik değerlendirme raporunun da geoteknik mühendisinin veya geoteknik konusunda tecrübeli bir in jeoloji mühendisinin yetki ve sorumluluğunda olması gerektiği, asıl uzmanlık alanı zemin dinamiği ve temel taşıma gücü hesaplaması olan geoteknik mühendisliğinde "zemin modeli"nin ancak temel taşıma gücü, oturma ve sıvılaşma hesapları ilgili arazi ve laboratuvar deneyleriyle

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

ortaya konularak ve yapıyla beraber olabilecek deformasyonlar göz önüne alınarak yapılacak hesaplama ve analizlerin sonucunda gerçekleştirilebileceği, zemin modelinden sonra da arazi ve yükleme artlarına uygun bir yöntemle yer kayması hesaplarına geçilebileceği, bu belirlemeler gereği geoteknik mühendisliğin statik projeye esas teşkil edecek zemin ve temel etüdü raporunun hazırlanmasında görev yapacak mühendislik disiplini olarak davaya konu alt bentte zikredilmemesi yönünden maddelerin eksik düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Yönetmeli'nin 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 2. alt bendine yönelik kısmının süresizliği yönünden reddi, 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Yönetmeli'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeli'nin 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3. alt bentlerinin eksik düzenleme nedeniyle iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince duruma için taraflara önceden bildirilen 28/09/2021 tarihinde, davacı vekili Av. Hayri Tatlı'nın ve davalı idare Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı temsilen gelenin olmadığı, davalı idare yanında katılanlar TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası vekili Av. Berna Özpinar Gümrükçüo lu'nun ve TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanlığı vekili Av. Mehmet Horu 'un geldiği, Danıştay Savcısı Ule Tataro lu'nun hazır olduğu görülmekle, açık duruma bağlandı. Gelen tarafa usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruma tamamlandı. Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

NCELEME VE GEREKÇE:

MADD OLAY: Planlı Alanlar Yönetmeli'ni 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Yönetmeli'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeli'nin 11.maddesiyle değişik 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3.alt bentleri değiştirilmiştir. Davacı tarafından, Yönetmeli'nin değişik 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1, 2 ve 3.alt bentlerinin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

LG L MEVZUAT:

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1.maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti hududları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salâhiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

- Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;
- Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almı olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler;

c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil oldu u kabul edilen memleket dahilindeki di er mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

d) Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil oldu u kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almı olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler." hükümlerine yer verilmi tir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimmar Odaları Birli i Kanunu'nun 37.maddesinde, "Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar kanunen kendilerine verilmi olan unvandan ba ka herhangi bir unvan kullanamazlar." hükmü yer almaktadır.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inin 30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle de i en 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1.alt bendinde, statik projeye esas te kil edecek zemin ve temel etüdü raporunun, "Yer altının dinamik esneklik direni leri ve yerin dayanımı, ta ıma gücü, yer altı suyu varlı ı, yer altı yapısı, deprem bölgelenmesi, yer kırıklıklarının hareketleri, oturma, sıvıla ma ve yer kaymalarının boyutları gibi zeminin fizikî özelliklerini belirleyen çalı malar yönünden jeofizik mühendislerince," 3.alt bendinde de, "Zemin mekani i, zemin dinami i ve zemin emniyet gerilmesi hesaplaması gibi çalı malar yönünden in aat ve jeoloji mühendislerince," Bakanlıkça belirlenen formata göre hazırlanan ve imzalanan belge oldu u düzenlemelerine yer verilmi tir.

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inin 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 2.alt bendinde ise, statik projeye esas te kil edecek zemin ve temel etüdü raporunun "Sondajlar, arazi çalı maları, zemin ve kaya mekani i, laboratuvar deneylerini ihtiva eden zemin-yapıetkile iminin analizinde kullanılacak temelzemin,zemin profili ve zemini olu turan birimlerin fizikî ve mekanik özelliklerini konu alan çalı malar yönünden jeoloji mühendislerince," Bakanlıkça belirlenen formata göre hazırlanan ve imzalanan belge oldu u düzenlemesine yer almaktadır.

HUKUK DE ERLEND RME:

2577 sayılı dari Yargılama Usul Kanununun 7.maddesinde, "Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danı tayda ve idare mahkemelerinde altmı ve vergi mahkemelerinde otuz gündür. lanı gereken düzenleyici i lemlerde dava süresi, ilan tarihini izleyen günden itibaren ba lar. Ancak bu i lemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici i lem veya uygulanan i lem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler. Düzenleyici i lemin iptal edilmemi olması bu düzenlemeye dayalı i lemin iptaline engel olmaz." hükmüne yer verilmi tir.

Planlı Alanlar mar Yönetmeli inin 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 2.alt bendi 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e girmi olup herhangi bir de i iklik yapılmadı ı gibi bu hükme ili kin herhangi bir uygulama i leminden söz edilmedi ine göre bu hükme kar ı 03.07.2017 tarihinden itibaren 60 günlük yasal dava açma süresi içinde dava açılması gerekirken bu süre geçtikten sonra 28.11.2017 tarihinde açılan davada süre a ımı bulundu undan bu hüküm yönünden i in esasının incelenmesine

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

hukuki imkan bulunmamaktadır.

30.09.2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde De i klik Yapılmasına Dair Yönetmelikle de i en 57.maddesinin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3.alt bentleri yönünden i in esasına gelince;

Dairemizin 15/11/2018 ve 18/09/2019 tarih ve E:2017/7639 sayılı ara kararları ile Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı ndan, Geoteknik Mühendisli inin jeofizik mühendisli i, in aat mühendisli i, jeoloji mühendisli inden farklı tı ı hususlar ile dava konusu hükümlerde yer alan yetkilendirmelerin anılan bölümlerin müfredatları ile uyumlu olup olmadıklarının sorularak buna ili kin bilgi ve belgelerin istenilmesine, karar verilmi Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı nca 04.02.2020 tarihinde yanıt verilmi tir.

Uyu mazlı a konu hususa yönelik Üniversitelerarası Kurul Yönetim Kurulunun 22.01.2020 tarihli toplantısında görü lüp verilen kararda, "Geoteknik Mühendisli i tıpkı hidrolik, ula tırma, yapı mühendisli i gibi bir in aat mühendisli i ana bilim dalı ve bir in aat mühendisli i alt disiplini dir. Geoteknik mühendisleri, in aat mühendisleri tarafından projelendirilen her tür üst yapı, alt yapı ve zemin yapısının temel sisteminin ve stabilitesinin gerek statik gerekse deprem gibi dinamik yükler altındaki güvenilir ve ekonomik tasarımını gerçekle tirirler. Bir ki inin Geoteknik Mühendisi olarak tanımlanması için n aat Mühendisli i lisans programı mezunu olması gerek art iken, bu ünvanın kullanılması için ülkemizde mevcut durumda geoteknik mühendisli i alanında bir yüksek lisans programını bitirmi olması yeterli bir art olarak görülmektedir. u halde, geoteknik mühendislerinin in aat mühendisli i lisans ö renimi sonucunda mekanik, statik, mukavemet ve dallarıyla ilgili kavramları zemin mekani i ve temel mühendisli ine uygulayabilme yetene ine sahip olması beklenmektedir. Dolayısıyla, Geoteknik Mühendisli i; jeoloji, jeoloji mühendisli i, jeofizik mühendisli i gibi yer bilimleri ve mühendislik disiplinlerinin sa ladı ı bilgileri yapı için güvenli ve ekonomik temel sistemini belirlemek üzere de erlendiren bir in aat mühendisli i disiplini dir. Yapıların projelendirme ve in asından sorumlu in aat mühendislerinin yapının yer alaca ı saha ile ilgili her türlü zemin ara tırması ve geoteknik çalı malarda elde edilen sonuçlara ba lı olarak bir geoteknik mühendisi veya geoteknik mühendisli i alanında tecrübe bir in aat mühendisi tarafından yapılan de erlendirmelere ihtiyacı vardır.

Söz konusu edilen zemin ve temel etüd raporu, bir in aat mühendisli i uzmanlık alanı olan statik projenin hazırlanmasına esas te kil edecek raporlar oldu u halde (a) bendinin özü, kurgusu, dili ve kullanılan terimlerin bir kısmı in aat mühendisli i uygulamaları ile uyumlu de ildir. Bir n aat Mühendisli i alt disiplini olan Geoteknik Mühendisli i, in aat mühendisleri tarafından projelendirilen her tür yapının ve zemin yapısının temel sisteminin ve stabilitesinin gerek statik gerekse deprem gibi dinamik yükler altında güvenli ve ekonomik tasarımının yapıldı ı bir mühendislik disiplini dir. Yapıların oturaca ı, dayanaca ı veya içinde yer alaca ı her tür zeminin yapı gereklerine uygun olarak etüdü ve yapı temel sisteminin bu etüd sonuçlarına göre tasarlanması Geoteknik Mühendisli inin uzmanlık alanı iken bu yönetmelik hükmünün hiçbir yerinde Geoteknik Mühendisli inin ismi dahi zikredilmemektedir, (a) bendinde ifade edilen yetkilendirmeler mühendislik prati i ve bilimsel gerçeklerle ili kili ve uyumlu olmaktan ziyade jeofizik mühendisli i ve jeoloji mühendisli i mesleklerini koruyucu bakı açısıyla ortaya konmu durumdadır.

Uyu mazlık konusu 1.alt bentte jeofizik mühendisi tarafından yapılaca ı ifade edilen

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

ta ima gücü, oturma ve sıvı ma çalı maları bu mühendislik disiplinin uzmanlık alanı dahilinde de ildir. Temel ta ima gücünün, oturma ve sıvı ma gibi hesaplamaların jeofizik mühendisleri tarafından yapıldı ı herhangi bir ülke yoktur. Temel ta ima gücü, oturma ve sıvı ma analizleri geoteknik mühendisli i uzmanlık alanı içindedir. Jeofizik mühendisli inin ta ima gücü, oturma ve sıvı ma için geli tirilen bir takım istatistiksel ili kilere (korelasyonlar) sahip sismik deneylerin yürütücüsü konumunda olması icabıyla bu çalı maları yapaca nı ifade etmek bilime ve mühendisli e aykırıdır. Bir sahada ta ima gücü, oturma ve sıvı ma hesapları korelasyonlar ile de il ilgili arazi ve laboratuvar deneyleri sonucunda yapılan de erlendirmeler sonucunda ortaya konan zemin modeli ve yapıyla beraber olu abilecek deformasyonlar göz önüne alınarak yapılacak bir çalı ma bu konunun uzmanı olan geoteknik mühendisleri tarafından gerçekte tirilen hesaplama ve analizler sonucunda gerçekte tirilir.

1.alt bentte dile getirilen yer altının dinamik esneklik direni leri ve yerin dayanımı gibi kavramlar in aat mühendisli i kavramları olmadı ı gibi, tasarımda hangi noktada kullanılaca ı tarafımızca anla ılmayan ancak yıllardır ilgili yönetmeliklerde bir ablon olarak sürekli tekrarlanan belirsiz kavramlardır.

1.alt bentte ifade edilen yer kaymalarının boyutları yine burada dile getirildi i gibi zeminin fiziksel bir özelli i de ildir. Yer kaymalarının hesabı az önce ifade edildi i gibi ancak sahanın zemin modeli ortaya konduktan sonra ve tecrübeli bir jeoloji mühendisi veya geoteknik mühendisi tarafından arazi ve yüklenme artlarına uygun hesap yöntemine karar verilmesinden sonra bellilenebilecek bir büyüklüktür.

3.alt bentte yer alan, 'zemin dinami i ve zemin emniyet gerilmesi hesaplaması gibi çalı malar yönünderi in aat ve jeoloji mühendislerince imzalanır' ifadesinde bahsedilen zemin dinami i ve zemin emniyet gerilmesi hesaplaması jeoloji mühendisli i uzmanlık alanı dahilinde de ildir. Dahası zemin emniyet gerilmesi kavramı yıllardır jeofizik ve jeoloji mühendisleri tarafından bu de er temel sisteminden ba ımsız mı gibi hatalı olarak kullanılmaktadır. Zemin dinami i ve temel sistemi tasarımı ancak temel sistemi ve üst yapı bilgileri ile beraber gerçekte tirilebilecek çalı malardır.

Bu alt bentte anlatılmaya çalı lan ifade 1 Ocak 2019 itibariyle yürürlü e giren Türkiye Bina Deprem Yönetmeli inde Geoteknik De erlendirme Raporu olarak adlandırılan rapor olmalıdır. Ancak tamamen bir geoteknik mühendisli i alanı olan zemin dinami i ba ta olmak üzere, zemin emniyet gerilmesi (ki do rusu, temel ta ima gücü'dür) hesaplanmasının yer aldı ı bir raporda jeoloji mühendisinin imzasının olması bir zorunluluk de il ancak proje kapsamına göre gerek duyulabilecek bir e ydir. Tüm dünyada uygulandı ı gibi Geoteknik Rapor, geoteknik mühendisi tarafından veya bu alanda tecrübeli bir in aat mühendisi tarafından hazırlanan ve imzalanan bir rapordur. Jeoloji mühendislerinin yetki ve görev alanı Veri Raporu le sınırlıdır ki bu da 1 ve 2.alt bentlerde fade edilen sondaj, arazi ve bir kısım laboratuvar çalı masını içermektedir. Burada bir ba ka çarpıcı nokta ise, asil uzmanlık alanı zemin dinami i ve temel ta ima gücü hesaplaması olan geoteknik mühendisli inin bu alt bentte zikredilmemesidir.

Sonuç olarak, geoteknik mühendisli i, in aat mühendisli i yapılarının dayandıkları, üzerinde veya içinde yer aldıkları zemin veya kaya ortamı ile etkile imlerini konu alan bir in aat mühendisli i alt disiplinidir. Bunun yanı sıra yapının yer aldı ı sahada yapı ömrü

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

boyunca söz konusu olabilecek deprem, sel ve heyelan gibi her tür afet durumunu dikkate almak zorundadır. Dolayısıyla sahanın zemin profilinde yer alan zemin ve/veya kaya ortamlarının cinsinin ve mühendislik özelliklerinin do ru bir ekilde tanımlanmı ve sahada söz konusu olabilecek do al afetlerin ve çevresel artlardaki her tür olası de i imin belirlenmi olması gerekmektedir. Geoteknik mühendisleri ile yer bilimi ile ilgili olan disiplinler olan jeofizik ve jeofizik mühendisli i, jeoloji, jeoloji mühendisli i disiplinlerinin uzmanlarının birlikte çalı maları gerekmektedir. Ancak Yönetmeli i 57. maddesinin 6. fıkrasının (a) bendi kapsamında yer alan hükümler sürecin bütünüle tirici uzmanı olan ve in aat mühendisli i ile yer bilimleri arasındaki ba lantıyı sa layıp ilgili mühendislerin aynı dili konu masını sa layan geoteknik mühendisli inin ismi dahi zikredilmeden kaleme alınmı tır. Temel motivasyonunun jeofizik mühendislerinin ve jeoloji mühendislerinin bu sürece nasıl dahil edilece i oldu u görülen bu yakla ım sonucunda aslında bir in aat mühendisli i projesi ve uygulaması olan bütüncül bir süreç birbirinden farklı çalı ma ba lıklarına bölünmü tür. Tüm bu çalı ma ba lıklarının planlayıcısı olması gereken ve proje gereklerine göre koordinasyonu sa layacak olan geoteknik mühendisi veya geoteknik alanında tecrübeli in aat mühendisi bu asli görevinden koparılmı tır. İgili hükümler sadece yetkilendirme ve görev bölü ümü açısından de il, özü, kurgusu ve dili itibariyle ve geoteknik mühendisli inin sürece dahil edilmemesi nedeniyle in aat mühendisli i uygulamaları ve bilimi ile uyu mamaktadır.

Bu ba lamda, 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlü e giren Türkiye Bina Deprem Yönetmeli inde (TBDY) ifade edilen Veri Raporu ve Geoteknik Raporu tanımlarının dünyadaki mevcut uygulamalar ile uyum içinde oldu u hatırlatılarak, bu tanımlara göre yapılacak bir görev bölü ümü ve yetkilendirmenin yerinde olaca ı savlanmı ve bunun gerekçeleri ortaya konmu tur. TBDY Madde 16.2.2'de zikredilen veri raporu, arazi ve laboratuvarıda gerçekte tirilmi zemin ara tırmalarından elde edilen verilerin sunuldu u rapor olarak tanımlanırken, geoteknik rapor statik, dinamik ve deprem etkileri göz önüne alınarak, arazi zemin modelinin olu turuldu u, zemin tabakaları için geoteknik tasarım parametrelerinin verildi i, temel tipleri seçimine ili kin seçeneklerin irdelendi i, mühendislik analizleri ve de erlendirmeler ile temel tasarımına ili kin önerilerin sunuldu u rapor olarak tanımlanmı tır. Dolayısıyla veri raporu, nihai olarak bir in aat mühendisli i faaliyeti için hazırlandı ı için bu raporun içeri i, deneylerin planlanması ve raporda yer alması gereken bilgilerin kapsamı yapı özellikleri ve sahanın yer aldı ı bölge dikkate alınarak geoteknik mühendisi veya tecrübeli bir in aat mühendisi tarafından belirlenir. Bu çerçeve içinde jeofizik mühendisli i ve jeoloji mühendisli i disiplinlerinin katkısı ile hazırlanan veri raporunda her mühendislik disiplini kendi katkısı ölçüsünde sorumludur. Geoteknik de erlendirme raporu ise, tüm dünyada oldu u gibi, geoteknik mühendisinin veya geoteknik konusunda tecrübeli bir in aat mühendisinin yetki ve sorumlulu undadır. nsan hayatının söz konusu oldu u zemin ve temel etüdü çalı ması ilgili her disiplinin kendi uzmanlık alanlarına riayet ederek ve bu alan içinde mevcut bilimsel birikime en uygun ekilde görevini ifa ederek bu sürece dahil olmasının uygun oldu u kanaatine varılmı tır." de erlendirmelerine yer verilmi tır.

Yukarıya alıntılanan Üniversitelerarası Kurul Yönetim Kurulu kararının de erlendirilmesinden, temel ta ima gücü, oturma ve sıvıla ma analizleri geoteknik mühendisli inin uzmanlık alanı içinde oldu u, bir alanda ta ima gücü, oturma ve sıvıla ma

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

hesapları korelasyonlar ile de il ilgili arazi ve laboratuvar deneyleri sonucunda yapılan de erlendirmeler sonucunda ortaya konan zemin modeli ve yapıyla beraber olu abilecek deformasyonlar göz önüne alınarak yapılacak bir çalı manın bu konunun uzmanı olan geoteknik mühendisleri tarafından gerçekte tirilen hesaplama ve analizler sonucunda gerçekte tirilebilece i, yer kaymalarının hesabının ancak alanın zemin modeli ortaya konduktan sonra ve tecrübeli bir jeoloji mühendisi veya geoteknik mühendisi tarafından arazi ve yüklenme artlarına uygun hesap yöntemine karar verilmesinden sonra belirlenebilecek bir büyüklük oldu u, zemin dinami i ve temel sistemi tasarımının ancak temel sistemi ve üst yapı bilgileri ile beraber gerçekte tirilebilecek bir çalı ma oldu u anla ılmaktadır.

TMMOB'ye Yüksek Ö retim Kurulu Ba kanlı 'nca 20.04.2006 tarihinde mühendislik unvanları ile ilgili gönderilen yazıda, Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı 'nın diplomalara unvan yazılmaması konusundaki kararını bildiren görüş yazısı (https://www.hkmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=1436) 03.06.2006 tarihli Yüksekö retim Genel Kurul Toplantısında incelenmi ve 2547 sayılı Kanun'un 2880 sayılı Kanun'la de i ik 43/b maddesi uyarınca 2005-2006 eitim-ö retim yılından itibaren uygulanmak üzere diplomalara unvan yazılmaması ve ö renim görülen program adının ve derecesinin belirtilmesinin uygun görüldü ü, yüksekö retim kurumları bünyesinde yer alan mühendislik programlarından mezun olanlara ilgili dalın mühendisi unvanı verildi i belirtilmi , 1990 yılından itibaren üniversitelerin mühendislik programlarından mezun olanların alaca ı unvanlara ekli listede yer verilmi tir. Bu listede Jeoloji, Jeofizik, n aat Mühendisi unvanlarına yer verilmi ancak Geoteknik mühendisi unvanına yer verilmemi tir.

Duru ma sırasında davalı idare yanında katılan Jeoloji Mühendisleri Odası Ba kanlı ı vekilince sunulan Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ının 16.07.2020 tarih ve E.43664 sayılı yazısından da, yüksekö retim kurumlarında Geoteknik Mühendisli i adıyla ö renci alan program bulunmadı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda, Geoteknik Mühendisli inin n aat Mühendisli inin Anabilim dalı oldu u, n aat Mühendisli i bölümünde yüksek lisans yapılması ile Geoteknik Mühendisli olundu u, dava konusu düzenlemede ilgili mühendislik unvanlarına (Jeoloji, Jeofizik, n aat Mühendisi) yer verildi i, n aat Mühendisince hazırlanması gereken zemin ve temel etüt raporlarının n aat Mühendisi unvanına sahip Geoteknik Mühendisince de yapılabilece i dikkate alındı ında dava konusu düzenlemede hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 1 ve 3.alt bentleri yönünden **DAVANIN REDD NE,**

2. Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 57.maddenin 6.fıkrasının (a) bendinin 2.alt bendi yönünden **DAVANIN SÜRE A IMI NEDEN YLE REDD NE,**

3. Ayrıntısı a a ıda gösterilen toplam 438,70-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca

T.C.

DANI TAY

ALTINCI DA RE

Esas No : 2017/7639

Karar No : 2021/10167

3.600,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

5. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinle mesinden sonra davacıya iadesine,

6. Müdahil TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası tarafından yapılan 30,00.-TL posta giderinin davacıdan alınarak anılan Odaya verilmesine, artan tutarın kararın kesinle mesinden sonra Odaya iadesine,

7. Müdahil TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanlığı tarafından yapılan 30,00.-TL posta giderinin davacıdan alınarak anılan Odaya verilmesine, artan tutarın kararın kesinle mesinden sonra Odaya iadesine,

8. Bu kararın tebli tarihini izleyen 30 gün içerisinde Danıştay Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 28/09/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Ba kan

Emin

SINMAZ

Üye

Binnaz

MAHO LU

Üye

Mustafa

ARSLAN

Üye

Ahmet Murat

ALTU

Üye

Ali

ÇOPUR

YARGILAMA G DERLER :

Ba vuru Harcı : 48,30-TL

Karar Harcı : 65,40-TL

YD Harcı : 51,70-TL

Vekâlet Harcı : 7,80-TL

Posta Gideri : 265,50-TL

TOPLAM : 438,70-TL